

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy óra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladvó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiljeva (Zápolya) utca 2.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatali telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAF, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

II. évfolyam, 31. szám.

Péntek, február 10.

Megszavazták a két havi tizenkettedet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 8.

A pénzügyi bizottság ma délutáni ülésén az indemnitásról szóló törvényjavaslatot vitatta. Dr. Kumandi pénzügyminiszter kijelentette, hogy a márciusi és áprilisi tizenkettedeket feltétlenül a legközelebbi időn belül meg kell szavazni, miután a pénzügyi törvényjavaslat nem kerülhetett idejében a szkupstina elé. Az indemnitási javaslat vitájában az összes jelenlevők résztvettek. Hosszas tanácskozások után a bizottság a törvényjavaslatot tizenhárom szavazattal, négy ellenében elfogadta.

Törvényjavaslat a minisztertanácsról.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 8.

A törvényelőkészítő bizottság egyik szakosztálya ma délutáni ülésén befejezte az államtanácsról és a bíróságokról szóló törvényjavaslat feletti vitát. Miután a törvény az egész ország területére nagy fontossággal bír, még a törvényhozó bizottság is megtárgyalja és csak azután viszik a szkupstina elé, mely vita nélkül vagy elfogadja, vagy elveti a tervezetet.

Olasz hajók az SHS. tengeren.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 8.

Az olasz kormány értesítette a beogradi kormányt, hogy a spliti és sibeniki kikötőkben állomásozó Orsini és Caroli olasz torpedókat felváltja más torpedókkal és pedig a Missorival és az Adával. Az olasz kormány annakidején megígérte, hogy hadihajóik el fogják hagyni a szerb vizeket, most pedig csak kicseréli azokat. Ezért az SHS kormány római követé utján felhívja az olasz kormány figyelmét arra a régebben tett ígéretére, hogy az olasz hajók elhagyják a jugoszláv tengert.

A belpolitikai helyzet.

Radity memoranduma.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 8.

Tekintettel arra, hogy a szkupstina csak február 16-án tartja legközelebbi ülését, a politikai életben meglehetősen szélesend állott be. A kormány és a muzulmán-párt közötti tanácskozások ugyan még nem fejeződtek be teljesen, de előreláthatólag hamarosan létrejön az egyezség. A muzulmán-párt a lemondott dr. Mehmed Spaho kereskedelemügyi miniszter és dr. Mehmedovity állását illetően ezidig nem határozott s így a jelöltek neve sem ismeretes.

A politikai és parlamenti életnek tegnap mégis szenzációja volt. Radity Sztepan és pártja egy rasz trükkkel akarta az általuk félrevezetett horvát népre az európai országok lakosságának, méginkább a genuai konferencia résztvevőinek figyelmét fordítani. Radity ugyanis memorandumot szerkesztett, melyet a civilizált országok delegátusaihoz intézett. A felhívásban tendenciózusan és éles hangon tárgyalja a horvátság és a szerb-ség viszonyát s az ellentétek felsorolásával rámutat arra, hogy a két nép-soha sem fog tudni megférni egy fedél alatt. A szerbek és horvátok között domináló állapotokat — mondja a memorandum — fényesen igazolja a horvát blokk győzelme s az a lelkesedés, amellyel a horvát iparvilág és a munkásság a blokk köré csoportosult.

A közlemény a politikai és parlamenti körökben nagy izgalmat keltett s a beogradi lapok élesen kommentálják Radity feltűnést keltő memorandumát.

A szkupstina ülésére már nagyban folynak az előkészületek. Amint megnyílik a nemzetgyűlés, elsősorban a házszabályok megvitatását veszi napirendre. A törvényhozó bizottság a törvényjavaslatot véglegesen letárgyalta és befejezte, mivel az egyetlen vitás kérdésben — a külügyi bizottság megszervezése ügyében — is megszüntek az ellentétek.

A házszabályok megvitatása után a folyó évi költségvetés megszavazására kerül a sor. A minisztertanács elhatározta, hogy a költségvetésbe beveszi azt is, hogy a pénzügyi bizottság által előterjesztett javaslat parlamenti vitája két hónapon belül befejeződjék.

A politikai élet tehát rövidesen újra felveszi a régi mozgalmas képet.

Megszűnik a cseh bányászsztrájk.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, febr. 8.

A bányatulajdonosok elfogadták a kormány közvetítő javaslatát. A munkaadók és a sztrájkkomité képviselői között tárgyalások folynak. Valószínű, hogy a sztrájk rövidesen megszűnik.

Fiume és Magyarország

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Fiume, febr. 8.

Zanella, a fiumei kormány elnöke a nyilvánosság részére szűrt nyilatkozatában kijelentette, hogy Fiume szoros kapcsolatot keres és óhajt Magyarországgal.

TÖZSDE

Február 8

Beograd. Valuták: Dollár 74 és fél, Márka 38 és fél, Lei —60.

Devizák: London 326—, Páris 636, Milano 360, Berlin —38, Prága 145, Wien 096, Budapest 012.

Zürich. Nyitás. Devizák: Budapest 79, Berlin 255, Newyork 512, Milano 2440, Prága 970, Zagreb 165, Varsó 15, bélyegzett 8.

Budapest. Nyitás. Valuták: Dollár 654, Márka 338, Lira 3070, Osztrák korona 8 és háromnegyed, Rubel 51, Lei 508—511, Szokol 1235.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 2560, Font 2570, Dollár 660, Frank 5575, Lengyel márka 20, Német márka 340, Lira 3140, Osztrák korona 8, Rubel 52, Lei 508, Szokol 1237—1247, Dinár 845—855.

Devizák: London 2870, Newyork 655—665, Berlin 327 és fél 337 és fél, Milano 3140, Páris 5600, Prága 1242 és fél, Zürich 12875, Wien 7 és fél—8, Zagreb 207 és fél.

A vidovdani merénylet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 8.

A vidovdani merénylet mai tárgyalása alkalmával dr. Sztankovity Arsa ügyvéd védelemének. Sztankovitynak előletről beszélt és kifejtette, hogy Szteityet tulajdonképpen ideális szempontok vezérelték, amikor a terrorista akciókban részt vett. A bombavetés demonstráció akart lenni az akkori politikai és szociális állapotok miatt. Ugyanis a munkásság helyzete abban az időben nyomasztó és siralmas volt. Szteity tehát nem a trónörökös akarta megölni. A védő kifejtette, hogy a merénylő nacionalista, aki a háboru idején mint önkéntes katoná a Dobrudzsában harcolt. A védőügyvéd a beszéd végén kérte a védelemnek felmentését, már csak azért is, miután az nem követelt el merényletet és csak könnyű testi sértés vétségében hűnös Vaszity Dragisa, aki szintén Szteityet védi, a merénylőt szentimentális, idegen befolyásra hajló embernek tartja. Hogy merényletet akart elkövetni, azt nem az ő bünéül rójjá fel, hanem azért azokat a politikai és gazdasági állapotokat okolja, amelyek akkoriban uralkodtak. Vaszity Dragisa is kérte védelem felmentését.

Ezután következett Jovanovity Rajko ügyvéd beszéde, aki Csákit, Mojzest és Libis Klárát védte. Holnap reggel 8 órakor folytatják a tárgyalást.

Az új pápa.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 8.

A francia lapok írják: Örülni kell, hogy a biborokok kollégiuma olyan pápát választott, aki a konklávé egyik legnagyobb egyénisége. A lapok az új szentatyában a kiengesztelődés eszméjének igaz megtestesítőjét látják és megállapítják, hogy Ratti biboros megválasztását a francia diplomácia és a katolikuság körében örömmel vették tudomásul, mert XI. Pius kitünően beszél franciául. Az új pápa politikáját az is jellemzi, hogy a Pius nevet választotta és ezzel magáévá tette X. Pius politikai állásfoglalását.

Bulgár-görög határ-villongások.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 8.

A „Tribuna” athéni távirata szerint Bulgária a görög határon tartalékseregeket vont össze, amire Görögország hasonló intézkedéseket tett. Bolgár komitási-bandák a görög vasutvonalakat Thrákiában sok helyütt elpusztították. Görög részről szigorú ellenintézkedések történtek, hogy a komitások további garázdálkodását megakadályozzák.

Lloyd George Ausztriáról

A „Toronto” tudósítójának távirata.

London, febr. 8.

Lloyd George az angol alsóházban kimerítő beszédet mondott Ausztria helyzetéről. Szerinte Ausztriát a teljes összeomlás fenyegeti, ami Közép Európára végzetes következményekkel járhat. A fenyegető veszélyt el lehetne hártani, hogyha abból a tíz millió font sterlingból, amelyet Anglia tavaly Közép-Európa felségítésére folyósított, a megmaradt két milliót Ausztriának engedni át.

A genuai konferencia.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 8.

Franciaország a genuai konferencián való megjelenését attól teszi függővé, hogy Németországot és Oroszországot milyen feltételek alatt hívják meg a konferenciára.

Moszkva, febr. 8.

Az orosz szovjet végrehajtó bizottsága utasításokat dolgozott ki a genuai konferenciára induló delegáció számára, mely szerint Oroszország a háború előtti adósságok fizetését nem teljesíti, miután a nyugati imperializmus jutatta Oroszországot a csőd szélére.

Páris-Konstantinápoly között új vasutvonal.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 8.

Prága és Budapest között április elsején megindul a rendes vasuti forgalom. Hír szerint egy francia és román tőkések által alakult csoport a vasutvonalat még ez évben kibővíti. Ugyanez a részvénytársaság érdekes tervvel foglalkozik. Páris és Konstantinápoly között, Beograd-Bukarest közbeeső állomásokkal új vonalat épít, amelyen a két végállomás közti utat két nap alatt tenné meg az expressz.

Kölcsönös amnesztia a magyar-cseh politikai bűnösöknek.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 8.

Hivatalosan jelentik, hogy a magyar és csehszlovák kormány között egyezség jött létre, melynek értelmében a másik állam érdekében elkövetett politikai bűncselekmények végrehajtóinak kölcsönösen amnesztiát adnak. Kegyelemben az illető állam polgára nem részesülhet.

A német vasutassztrájk.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 8.

A Wolf-ügynökség jelentése szerint a németországi vasutassztrájk véget ért. Az érdek, hogy a sztrájk megszűnt, elsősorban a birodalmi kancellár személyes beavatkozásának az eredménye. Wirth kancellár ugyanis nagy eréllyel vezette a megbeszéléseket és tárgyalásokat, amelyek tegnap este végre pozitív eredményre vezettek.

Az országos szakszervezetek azzal szőlítették fel a sztrájkolókat a munka megkezdésére, hogy a kormány egyezsége szerint a birodalmi kormány a fegyelmi intézkedések alkalmazásánál és végrehajtásánál eltekint a tömeges fegyelmi eljárás-

soktól és elbocsátásoktól. A szakszervezetek képviselőit még aznap este értesítették a sztrájk megszüntetéséről.

A sztrájkoló munkások azt hirdették, hogy munkáskormány volna alakítandó, amely a jelenlegi kormányt felváltaná. A munkáskormány megalakulása után kikiáltanák a proletárdiktatúrát.

Berlin, febr. 8.

A szolgálatukba visszatérő vasutasok száma növekedett. A vasuti közlekedés helyenkint már helyreállt a forgalom lassankint megindul. Természetesen néhány napig eltart, amíg a normális állapot be-következik.

A II-ik Popova-Karakas hangverseny.

Becskekerek, febr. 8.

Szinte feleslegesnek látszik a keddi tüneményes második hangversenynek ez a referádéja. Akik hallották őket másodszor is, azok sokszorosan érzik ama forró est minden báját, akik meg otthon maradtak, azoknak úgy sem lehet hitvány tollal úgy regisztrálni a hallottakat, ahogyan azt még ma is érezzük. Mégis bizonyos zenepedagógiai szempontból kötelesség-szerűvé teszi a mai beszámolót.

Zenepedagógiai, a tömegeknek a zenére nevelése, annak a megszeretése s megőserése szempontjából óriási fontosságú a zenei gondolatnak hanggal vagy valamely instrumentummal való mikénti kifejezése. Egy gyatrán értelmezett, megjátszott vagy kifejezett gondolat lehangol bennünket, a tömeget a szerző meg nem őseréséhez vezet, vagy csalódásba kergeti, a meglátott és helyesen értelmezett gondolat párosulva az az előadás nagy-szerűségével, a legmagasabb esztétikai hatást váltja ki belőlünk.

Hogy milyen zenepedagógiai missziót teljesített — akaratlanul is — a Popova-Karakas kettős, élelken dokumentálja egyszerű az előadott hatalmas program, másrészt a publikum határtalan lelkesedése. Alig van példa az utóbbi évek hangverseny-történetében arra, hogy itt valakit olyan szeretettel fogadtak vagy még inkább, hogy valakitől ilyen tüntetések között bucsuztak volna.

Az első szám után észrevehető volt a két estély közötti különbség. Az előadók, betegségüket egészen kiheverve, hangjuk teljes pompájában, vidáman és örömmel énekeltek. Minden szám után felzúgott az orkászertű taps, mely jutalmaz és egyben követel. Ők megértették a publikumot, ahogyan az megszerette őket s hálásan énekeltek, bőkezűen osztva minden szám után a ráadást. Illusztrálja a hangulatot, hogy nem kevesebb, mint tizenkilencszer énekeltek.

Műsorukat Massenettel nyitják meg, azzal a szerzővel, kinek a tömegekre gyakorolt varázslatos hatása nem a melódiában rejlik, mely a szívhez szól, hanem speciális formáiban, mely az idegekre hat. Thais operájából énekeltek egyik duójuk ezt különösen igazolta.

A következő két szám a két előadó szólószámai. Schubert kivételével műsoruk első részében az orosz nacionalistákat interpretálták, azokat a szerzőket, kik az internacionális vagy semleges karakterű muzikával szemben fajuk különleges szellemét akarták kifejezni. A szláv és ázsiai dalok erős eredetisége, ahonnan ők legtöbb-ször veszik témájukat, a bizarr izlés, a töredezett ritmus, szeszélyes konturok, a subtilis és szenvedélyes érzékiség dacára is, különös báját és valamelyes átható izt kölcsönöz muzsikájuknak. Tschajkovszky: Főlelmes pillanat, az impresszionista Moussorgsky: Szulamith dala. Rimsky-Korsakov: Tavasszal és egy bájos dalocskáraadás felséges éneklésével hozta lázba Popova asszony a publikumot. Karakas szólószámaiban Schubert: Vándor-ával nyitja meg, majd az orosz művészi muzsika megalapítójának, a hazája népdalaitól inspirált Glinkának: Zsidó dalával folytatja s a két németes karakterű orosz szerzőnek Tschajkovszkynak: Don Juan szerenád-jával s Rubinstein: Die Nacht ráadásával viharoszerű taps között fejezi be az első részt.

A második rész az olasz és francia reformátorok jegyében folyik le. Leoneavallo: Bajazzójának fenomenális előadásával olyan vihart támasztott Karakas, hogy a ráadásnak énekelte Torreadort kétszer kellett énekelnie. Massenet: Manon-jából énekelte ezután egy alibüvölő áriát Popova, majd Puccini: Pílangó kisasszonyának szinte szférikus hangjai után felzúgó dűbörgésre igazságot szolgáltatott a korábban meg nem értett Gounodnak Faust Margareth áriájának előadásával.

Ami ezután jön, már tipikus nagyvárosi hangversenykép. A gyönyörűségtől megittasult közönség tombolva ünepeli a két énekest, egymásután kérve a ráadásokat. Négyyszer hívták őket a pódiumra s ők négyszer énekeltek. Rubinstein: Vanderers, Fohr: A kereszt-nél, Mozart: Don Juan és Gesák csókjelentőnek tökéletes megértéssel teljes éneklésével fejezték be szimpompás estélyüket. A hálás publikum körülfogva a pódiumot, sokáig melegen ünepelte ezt a két igazán szimpátikus, nagy művészt.

A zongorakíséretet mindkét estén Lazarevne urnó látta el tökéletes megértéssel és finom alkalmazko-dással.

Munkáskamara Becskereken.

A „Toronto” tudósítójától.

Becskekerek, febr. 8.

A Novisadon székelő „Ideiglenes Munkáskamara” 58-1922. szám alatt február 1-én kiadott rendelete szerint Veliki Becskereken fiókot létesített és annak vezetőjéül Pavlovity Pável Surát, a becskereki munkásbetegsegélyző pénztár igazgatóját nevezte ki.

A szociálpolitikai minisztérium rendelete szerint az Ideiglenes Munkáskamarának hatásköre a következő: A Munkáskamara a munkavállalók és munkaadók minden gazdasági, szociális és kulturális igényéről gondoskodik.

1. Jelentés és ajánlattétel, ugy-szintén állásfoglalás egyes kérdésekben a kormány által hivatott és felállítandó szervek részére, különösen a munkaviszonyok szabályozását illetőleg, munkavédelem, munkásbiztosítás, munkás elhelyezés, gondoskodás lakásról, élelmezés és egészség tekintetében, nemkülönbén felvilágosítás közgazdasági kérdésekben.

2. Állásfoglalás oly törvénytervezetekkel szemben, melyek az első pontban felsoroltakra vonatkoznak.

3. Véleményező és szervező testület oly kérdéseket illetőleg, melyek az ipar, kereskedelem, közlekedés, mező- vagy erdőgazdaság körébe vágnak, amennyiben azok a munkaadókat vagy munkavállalókat érinti.

4. Munkaadók és munkavállalók között kötendő szerződéseknél való közreműködés, nemkülönbén sztrájk esetén a békéltető közvetítés szerepe és pedig vagy az egyes érdekeltek, vagy az állami vagy közigazgatási hatóságok felkérésére.

5. Gyűjtése és megőrzése oly szerződéseknél, melyek közvetítésével kötöttek.

6. A munkásszakosztályok felügyelete.

7. Közvetlen fellépés állami hivataloknál, ha ezt akár a munkaadó, akár a munkavállaló érdeke megkívánja.

Ez okból minden munkást, munkásnőt, munkaadót (gyártulajdonost) iparost stb.) felszólítanak, hogy minden esetleges panasszal, felvilágosítással, kollektív szerződéssel vagy más ezirányú közvetítéssel a intézmény vezetőjéhez forduljon.

Senkinek sem áll jogában a munkaadó és munkavállaló között közvetítő szerepet vállalni, nemkülönbén a munkavállalók nevében tárgyalni. A képviselő joga egyedül a Munkáskamara vezetőjéül illeti, kinek jogában áll a kérdéseket akár írásban, akár szóval elintézni.

A Munkáskamara vezetője Pavlovity Pavle Suro, a helybeli munkásbiztosító pénztár igazgatója, aki mindaddig, amíg a Kamarának megfelelő helyiséget nem szereznek, vasár- és ünnepnapokat kivéve, délután a munkásbiztosító pénztár székházában I. emelet, d. u. 3 és 5 óra közt található.

HIREK

Vázsonyi Vilmos beteg. Budapestről jelentik: Vázsonyi Vilmos fulgyulladásban megbetegedett. Tegnap megoperálták. Hír szerint a műtét sikerült.

Hóvízatarok mindenfelé. Az ország minden részéből óriási hóesések és hóvízatarok hírére hozza a táviró. Boszniában és Hercegovinában a hó ellepte a pályatesteket, úgy hogy a vonatok egyes helyeken a nyílt vonalon vesztegelnek. A táviró- és telefonvezetékeket a vízatar erősen megrongálta, az oszlopokat sokhelyütt kidöntötte. A távirószolgálat csak kevés helyen és hiányosan működik. A hegyekről lecsuszamló hólavínok következtében vonatok is kisiklottak. Az uton lévő közönség kénytelen volt többkilométeres utat gyalog megtenni, hogy fedél alá juthasson.

Beogradból jelenti tudósítónk, hogy Beogradban a fönttestek szélén már házmagasságra halmozódott fel a hó. A hó teljes eltakarításáról egyelőre szó sem lehet és így a városi hatóságoknak minden igyekezete odairányul, hogy a kocsi- és gyalogutak egy részén a forgalmat lehetővé tegye. A vilamosközlekedés szünetel.

Spanyoljárvány Wienben. Wienből jelentik: Január 29-étől, január 4-ikéig ezerszáznolevankilenc megbetegedést jelentettek be az orvosi hivatalban. A járvány továbbterjedésének megakadályozására eddig 238 iskolát zártak be. Az influenzás halálesetek száma utóbb erősen megnövekedett.

Beograd és péksztrájk. Beogradból jelenti tudósítónk: Tegnap számunkban közöltük, hogy a beogradi községtanács a pékek kenyéremelésére vonatkozó kérelmét elutasította és hogy a pékek ez okból a munkát be fogják szüntetni. Erre azonban nem került a sor, miután a kormány tegnap este tartott ülésében elfogadta a községtanács azon kérelmét, hogy Romániából 200 vagon vámmentes lisztet hozhasson, amellyel Beograd város szükségletét fedezné.

A „Viktória“-bál vezetősege felkéri az összes rendező urakat, hogy ma, csütörtökön este fél 9 órakor bál ügyek megbeszélése céljából okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A hölgyek délután fél 6 órára külön jegyzékkel lesznek a nap folyamán meghíva.

A zsidók politikai szereplése. Dr. Dohány Gyula csütörtök délután 5 órakor a Chevre-ház nagytermében előadást tart a zsidók politikai szerepléséről. Az előadáson minden érdeklődőt szívesen látnak.

Elkobzott sajtótermék. Szuboticáról jelenti tudósítónk: A „Bácskai Napló“ című szubotici napilap tegnapi számát egy cikk miatt a rendőrség elkobozta.

Mulatság. A közönség kedvelt asztaltársasága (Budlibicskások) folyó hó 18-án, szombaton este fél 8 órai kezdettel egy nagyszabású mulasztást rendez a Srpska Panna-szálló összes termeiben. Az érdeklődés oly nagy, hogy kilátás van rá, ez az estély lesz a farsang legsikerültebb mulatsága; lesz szépségverseny, világposta és még különböző meglepetések. Jegyek elővételben a tagoknál kaphatók.

A „Sólyom“-asztaltársaság vasárnap, folyó hó 12-én este 8 órai kezdettel tartja az évi első kedélyes tea-estélyét a Sólyom-féle vendéglőben. Belépti díj nincs. Vendégeket szívesen lát az asztaltársaság vezetősége.

Átutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukvitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43. és 47.

A „Neva Evropa“ IV. könyvének 4. száma folyó évi február hó 1-én jelent meg a következő kiváló tartalommal: 1. Mit adhatnak a jugoszlávok az oroszoknak (Anyieskov E.) 2. Irányváltozás az oroszok között. (Usztrjakov N.) 3. Orosz gondolkodók kritikája az európai kultúra fölött. (Zjenkovszki V.) 4. Gazdasági áttekintés. Az 1922. évi költségvetés. (Belin I.) — Megjelenik rendszeresen háromszor havonként és pedig minden hó 1., 11. és 21-én. Folyó évben megjelenik 3 könyv és pedig IV-VI. Minden könyv ára 40 dinár.

Hadihajók a siberek megfélemlésére. Lübeckből írják, hogy a szeszitaloknak Németországból Svédországba és Norvégiába való csempészése olyan arányokat öltött, hogy a hatóságok rendkívül szigorú intézkedésekre szánták el magukat. Norvégiában és Svédországban tudvalevően a szeszitalok gyártása és árusítása korlátozva van s a közönség törvényes uton csak igen kis mennyiségű megvásárolt mennyiséghez tud hozzájutni. Ez a körülmény a Németországból való csempészetet roppant előmozdította. Ezen és ezen vetették magukat erre a foglalkozásra s olyan fortélyokat találtak ki, hogy a rendőrség és pénzügyőrség tehetetlennek bizonyult velük szemben. Most végre a svéd és a norvég kormány elhatározta, hogy a hadihajókat mozgósítja a siberek ellen. Gépfegyverekkel és ágyúkkal felszerelt cirkálók mozognak állandóan azon a vízterületen, amely Németországot a skandináv felsziget-től elválasztja. A cirkálók parancsot kaptak, hogy minden vízműre, amely az első figyelmeztető szóra meg nem áll, lőjenek s ha kell súlylyesszék el. A két kormány azt hiszi, ennek a radikális intézkedésnek meglesz a hatása.

Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés.

A „Torontál“ tudósítójának távirata.

Wien, febr. 8.

Masirevity wieni magyar követ nyilatkozott az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésről. A követ kijelentette, hogy a konvenció teljesen elkészült és azt a napokban aláírja. A pénzügyi kérdésekben döntőbíróság határoz, melynek elnökekül az osztrákok a svájci köztársaság elnökét ajánlották.

A „VOLTA“ Műszaki és Villamossági R-T.

ezuton értesíti részvényeseit, hogy második kibocsátású részvényeiket ideiglenes elismervényeik ellenében a vállalat irodahelyiségében átvehetik.

Beszüntették a vonatközlekedést a Vajdaságban.

Tegnap dél óta nem megy vonat.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

A napok óta tartó havazás és hóvihár a tegnapi napon nemhogy enyhült volna, hanem mind nagyobb és nagyobb arányokat öltött. Beeskereken már mintegy fél méter magasan fekszik a hó, reggelenként, amikor a havat még nem lapátolták el, alig lehet közlekedni a járdákon, a háztetőket pedig a külvárosokban állandóan sepergetik, mert félt, hogy a gyengébb építkezésű kunyhók a nehéz suly alatt összedőlnek.

De nemesak Beeskereken áll ez a helyzet, hanem a Vajdaság egész területén, sőt Szlovéniában és Szerbia északi részén is. Beogradban, Szlavonbrodon, Osijeken, Novisadon, Szuboticán és csaknem valamennyi az SHS állam északi részén fekvő városban olyan óriási hóesésekről tudósítanak, amilyenek már évek évek óta nem fordultak elő.

A havazás folytán beállott hideg időjárás rengeteg bajt és gondot zúdított nyakunkba. A fainség és ezer fütési mizéria keserősége fölé most azonban még egy újabb kellemetlen meglepetés ért bennünket. Tegnap délelőtt ugyanis beszüntették a Vajdaság területén a vasuti forgalmat.

A „Torontál“ munkatársát a vonatközlekedés beszüntetéséről és annak okairól, beeskereki forgalmi főnökség a következőképpen informálta:

— A néhány nap óta tartó nagy havazások és szünni nem akaró hóviharak teljesen lehetetlenné tették a közlekedés lebonyolítását. Addig, ameddig csak képesek voltunk, igyekeztünk a vasuti forgalom korlátozásától vagy beszüntetésétől eltekinteni, mert tudatában vagyunk annak, hogy az mily nagy károkat okoz a kereskedelemre és egyes személyekre egyaránt. Kedden este azonban, amikor láttuk, hogy az idő nem változik s a közlekedés helyenkint teljesen megakadt, más megoldás hiányában, jelentést tettünk a szubotici igazgatóságnak és sürgős intézkedést kértünk. Addig is, ameddig a válasz megérkezett, a kocsiakománnyra szóló áruforgalmat csökkentettük és teherszállítást nem igen vállaltunk. A hajnali zomboljai vonat még elindult s nagy késéssel befutott Zomboljára, visszafelé azonban a tapasztaltakon okulva, már nem tette meg az utat. Szerdán délelőtt érkezett az igazgatóság rendelete, mely szerint a szubotici igazgatóság területén február 8-án déli 12 órától kezdve a további intézkedésig szünetel a vasuti forgalom. Bácskában csupán a Kelebia—Novisad és a Horgos—

Gombos közötti vonatok járnak.

A beszüntetést — mondották illetékes helyen — nem a havazás, hanem a hóvihár idézte elő. Hiába kotorták el ugyanis a sinekről a felgyülemlett hótömeget közvetlenül a vonatindulás előtt, néhány perc alatt máris újra befodta a vágányokat. A forgalmi főnökség kijelentése szerint hasonló körülmények közötti vonatbeszüntetés már régen nem történt, úgy emlékeznek, hogy az 1890-es évek végén volt rá legutóbb eset.

Munkatársunk ezután kérdést intézett arra vonatkozólag, hogy a Vajdaság területén átfutó internacionális express vonatok tovább járnak-e majd vagy azok is megállanak a subotici igazgatóság területén. Tudósítónk azt a választ kapta, hogy minden igyekezettel azon lesznek, hogy ezeket megérkezésük esetén továbbítsák. A Paris—Budapest—bukaresti express tegnap éjjel még szerencsésen, bár hosszú késéssel átfutott Felsőbanát területén, a Bukarestből jövő és Paris felé menő Simplon utja már kevesebb sikerrel járt, mert — ezideig nem érkezett meg a határra.

A beeskereki ménéállomás kezelése.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 8.

A vrsaci ménételepvezető valami kor büszkesége volt az Alsó-Bánát vidékének. Olyan kiváló anyaggal rendelkezett, amihez fogható az ország többi részeiben is csak kevés helyen tudtak felmutatni. Hosszu évek szakadatlan munkálkodásának és okszerű fejlesztésének volt az eredménye az az osztály, amely a külföldön is híres mezőhegyesi és kisbéri telep nivójára emelkedik, hogyha nem akasztják meg haladásában. Azonban az 1918-ik év végén a telep ménéinek javát széthordták az ország más területeire, kiosztották magánosoknak, úgy hogy a vrsaci telepnek alig áll rendelkezésére valamire való számottevő ménéanyag.

Ennek a sajnálatos ténynek a káros következményei már is erősen észlelhetők vidékünk lótenyésztésében. Lóállományunk kvalitása szemlátomást gyengül és egészen le fog romlani, hogyha az illetékes körök nem teszik meg idejekorán a szükséges lépéseket ennek megakadályozására.

Ugyanis ezelőtt minden városban és mindegyik nagyobb községben is fél éven át a vrsaci telepről kiadott ménékből szervezett ménéállomás működött, tisztán csakis tenyésztésre alkalmas, kiválasztott félvér és telivér anyaggal. A fedeztetést katonák vezették, arról pontos nyilvántartást vezettek. Mindez katonai renddel, körültekintéssel és alapos gondtal történt. Ma csak itt-

sebb nemz korm ges i letbe vény az ál a ma ment deni lessé tekir

Ha tekir hogy amel külö köve korn iük ben látju a ko esetl közr a ta sabb a let ratá nyoz fino lenit mell ipar torá

Ez hog ban és f tet gár vise ily lehe a k az é ténj ják, eszi szer nvo szel don lam szár ezel mit tal az les vál tov kec jon elé tét hoj or nel fos der ágr hoj szí pe já be go ho szí ler sze ga fe ha ut tá ny le al

sá vo re

ott létezik egy-egy ilyen állomás, de az is lazább szervezettel és nem elsőrangú anyaggal. A még meglévő többi állami méneket pedig kiadták egyes gazdáknak, akik rendszer és kellő gondosság nélkül vezetik a fedeztetés fontos munkáját, lajstromot nem fektetnek föl, sőt gazdasági munkákat is végeztetnek a ménekekkel, ami azelőtt szigorúan meg volt tiltva.

Érthető tehát, hogy ezek folytán a loállomány kvalitása romlik. Ezt maguk a gazdák is látják már és ez okból ismételtén jártak Alexity Bogolyub polgármesternél, hogy a város létesítsen újra ménállomást, ahogy az az előbbi években volt. A polgármester meg is ígérte a gazdáknak, hogy kivánságuk teljesítése érdekében eljár. Azonban az állomás létesítésének főleg anyagi akadályai vannak. A mai magas szén-, zab és szalmaárak, valamint a kiszolgáló személyzet tartásdíja miatt igen nehéz feladat egy ilyen állomást szervezni. Helyformán egy-egy fedeztetés annyiba kerülne, hogy azt, különösen a szegényebb gazdálkodók nem tudnák, vagy nem volnának hajlandók megfizetni. Viszont, hogyha a fedeztetési díjat kisebbre szabják, akkor a város fizetne rá az üzemre, amibe szintén nem lehet belemenni.

A polgármester tehát úgy vélte a kérdést megoldani, hogy állami támogatást kér. Az állami támogatás abból állana, hogy a város a fölös kincstári földekből, Veliki

Beeskerek határában, olcsó bérért, esetleg ingyen szántóföldeket kapna, amelyekkel a mének részére szükséges takarmányt saját rezsi-jében termelné. A polgármester, erre a célra már kért is harminc hold szántóföldet az itteni Agrári Ured-től, de az Ured kérelmével az agrárreform miniszterhez utasította.

Itt meg kell jegyezni, hogy egy helybeli szerb lap kifogásolta a polgármester akcióját, azzal érvelve, hogy az Agrári Ured a szegénysorsu földműveseknek sem tud mindannyinak földet adni, tehát a város kivánsága nem időszéri és ne akarjon ezektől földet elvonni.

A lótenyésztés, vagyis a romlásnak indult loállomány újból való följavítása azonban nemcsak a város, hanem egyúttal az egész ország érdeke is és mindenképpen hasznos volna, hogyha a város a kívánt szántóföldhöz jutna, mert ugy aztán könnyebben tudná a ménállomás kérdését megoldani.

Elsőrangú 218

teherautók

uj gummikkal, modern
gőzmosoda-berendezés
villany- és gázüzemre,
eladó.

Kaposi Oszkár Subotica,
Jelašićeva ul. 15. sz.

Szilvórium

prima minőségben, előnyös árban beszerezhető

KÖHN IGNÁC szilvóriumfőzdejében
Vel. Beeskerek, a nagyhid mellett. Telefon 91.

Teljesen modern, alig használt

komplett hálószoba, komplett ebédlő;

továbbá: egy selyemszövettel bevont szalongoarnitúra, 1 pianinó, 1 billiárdasztal és több művészi festmény jutányosan eladó.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Aki 161

mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja, már most megrendelheti kisebb mennyiségben vagy vagonfételben. Mész direkt az égetőkemencéből érkezik.

STEIN IGNÁC Debeljacsa. Telefonsz. 20.

Fűszerkereskedősegéd

önálló, ügyes, a kirakatrendezésben jártas, szerbül, magyarul, németül tudó 206

a z o n n a | felvétetik,

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Fűszer- vagy rövidáru-segéd,

aki már helyi vevőket látogatott,

felvétetik.

Esetleg más egyénis lehet, aki magát ezen állás betöltésére alkalmasnak találja

Levélbeli ajánlatokat kér

Özv. Guttman Jakabné és Fia, Vel. Beeskerek

Dogszervisz

elsőrendű gyártmány, nászajándéknak különösen alkalmas, valamint lámpacsővek és egyéb üvegarak kaphatók kicsinyben és nagyban a legújabb naplámpákban 204

Ivanitza Mándor Károly
üveg-, porcelán- és tüköráru-ügynök
Veliki Beeskerek, Aleksandrova U. 2.

Meghívó.

A „Magyarszentmihályi Takaré- és Hitelszövetkezet

XII. rendes közgyűlését

1922. évi február hó 26-án délután 2 órakor a község tőzraktárában tartja.

DAPIREND:

1. Két jegyzőkönyvhitelítő tag megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárószámadások előterjesztése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság lemondása.
6. A takaré- fenntartás esetén az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.
7. Netaláni indítványok.

Vagyon. Mérleg az 1921. évről. Teher.

Készpénz	2404	80	Üzletrészek	30030	20
Váltótárca	5571	39	Betétek	23198	65
Értékpapírok	5854	—	Tartalékalap	8209	34
			Áthozat 1920. évről 2022-56		
			1921 évi tiszta nyereség	35842	2390 98
	63830	18			63830 18

Tartozik. Nyereség- és veszteség-számla 1921. évről. Követel.

Betét kamat	562	39	Kamat és jutalék	6760	62
Adók	2040	87			
Fizetések	1144	50			
Igazgatói jutalék	489	30			
Nyereség áthozat 1920. évről	2523	36			
	6760	62			6760 62

1921. év végén a tagok száma 119, 152 üzletrésszel.

Magyarszentmihály, 1921. évi december hó 31-en.

Magda István s. k., ig. tag Tóth István s. k., igazgató.
Fejes József s. k., ig. tag Tóth Lajos s. k., ig. tag.

Jelen mérleget és nyereség-számlát felülbíráltuk és helyesnek találtuk.

Magyarszentmihály, 1922. évi február hó 5-én.

A felügyelő-bizottság:

Madarasz József s. k. Horváth Mátyas s. k.
Gulyás Gergely s. k. Haladi József s. k.

Elsőrendű külföldi

DIÓGÁZKOKSZ

minden mennyiségben

ingyen házhoz
fuvarozva kapható

Prometno D. D.
Zsitni trg. Telefon 72.